

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน : การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีโรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีรายละเอียด ดังนี้

1. พื้นที่ดำเนินการวิจัย
2. กลุ่มผู้ดำเนินการวิจัย
3. ขั้นตอนการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. การเขียนรายงานผลการวิจัย

พื้นที่ดำเนินการวิจัย

การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน กรณี โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 กำหนดโรงเรียนที่เป็นเป้าหมายการวิจัยได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูมีทัศนคติที่ดี เข้าใจบทบาทและให้ความสำคัญในการวิจัย โดยเฉพาะทัศนคติทางบวกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อศักยภาพของครูในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
2. ผู้บริหารและครูสมัครใจเข้าร่วมวิจัย และให้ความร่วมมือผู้วิจัยโดยอนุญาติให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

3. เป็นสถานศึกษาแกนนำ ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติระดับเขตพื้นที่การศึกษา และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ทั้งนี้เกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ เกิดจากการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ซึ่ง พบว่าการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่เกิดประสิทธิผล มีประสิทธิภาพ ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครู และด้วยเหตุผลที่ผู้วิจัยมีเวลาลงไปทำงานร่วมกับผู้ร่วมวิจัยประมาณ 1 ปี จึงมีแนวความคิดว่า ควรเริ่มต้นจากโรงเรียนที่มีความพร้อมอยู่ในระดับหนึ่ง

4. โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อความสะดวกในการติดต่อ ประสานงานที่รวดเร็ว และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับทาง โรงเรียน เนื่องจากผู้วิจัยพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ถ้าเลือกสถานที่ทำวิจัยไม่ไกลจากที่พักย่อมจะเกิดผลดีต่อการวิจัย เนื่องจากทำให้การเดินทางสะดวก ผู้วิจัยมีเวลาอยู่ในสนามวิจัยมากยิ่งขึ้น และการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพขึ้นด้วย ผลการเลือกสถานที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนผดุงนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26

กลุ่มผู้ดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ดำเนินการวิจัย จำนวน 31 คน โดยแต่ละคนมีบทบาทให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีสถานะที่เท่าเทียมกันทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมสังเกตและร่วมสะท้อนผล ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 30 คน ได้แก่

1.2.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 1 คน

1.2.2 รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายปกครอง จำนวน 1 คน

1.2.3 รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

1.2.4 หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน

1.2.5 หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือ จำนวน 1 คน

1.2.6 หัวหน้างานพฤติกรรมนักเรียน จำนวน 1 คน

1.2.7 หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 คน

1.2.8 ครูที่ปรึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 คน

2. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 300 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 50 คน

2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 50 คน

2.3 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 50 คน

2.4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 50 คน

2.5 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 50 คน

2.6 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 50 คน

ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดเลือกตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มาระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

นักเรียนมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และยินดีให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา

ครูที่ปรึกษายินดีและให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 30 คน ประกอบด้วย

3.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 1 คน

3.2 รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายปกครอง จำนวน 1 คน

3.3 รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

3.4 หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน

3.5 หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือ จำนวน 1 คน

3.6 หัวหน้างานพฤติกรรมนักเรียน จำนวน 1 คน

3.7 หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 คน

3.8 ครูที่ปรึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 คน

ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการ 2 วงรอบ คือ วงรอบที่ 1 ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2552 และวงรอบที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 แต่ละขั้นตอนมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning)

1.1 การเตรียมความพร้อมของผู้ร่วมวิจัย มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ขั้นตอนการสร้างมิตรภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีเป้าหมาย

เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้แสดงความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน ผู้วิจัยขออนุญาตพบผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อปรึกษาหารือ ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย และได้พบปะ พูดคุย กับครูผู้สอนทั้งระดับตัวบุคคล ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มงานเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีในช่วงเช้าแถวเคารพธงชาติ ช่วงพักกลางวัน และหลังเลิกเรียน

1.1.2 ขั้นตอนการสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน มี

เป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัย มีความเข้าใจหลักการพื้นฐาน ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เห็นประโยชน์ที่ผู้ร่วมวิจัยจะได้รับ และยอมรับสิทธิของผู้ที่ไม่ประสงค์ที่จะร่วมวิจัย รวมทั้งสร้างความตระหนักในการวิจัยและการปฏิบัติงานควบคู่กันไปทั้งในระดับตัวบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับโรงเรียน โดยได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00-14.00 น. ณ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1.1.3 ขั้นตอนการสร้างแผนที่การทำงาน (Road Map) มีเป้าหมาย

เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนร่วมกันในการเตรียมบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ ทรัพยากร และอื่น ๆ ที่จะใช้ในการวิจัย โดยได้ดำเนินการในตอนท้ายการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้ร่วมวิจัยได้อภิปรายถึงแนวทางการวิจัยเพื่อให้เกิดความกระจำ และได้ร่วมกันจัดทำแผนที่การทำงาน (Road Map) ตลอดปีการศึกษา 2552 คือ วงรอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2552 และวงรอบที่ 2 ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 และจัดทำเป็นเอกสารมอบให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคน

1.2 การจัดทำแผนพัฒนา มีการดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนา

ขั้นตอนนี้มีเป้าหมายเพื่อเพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนในภาพรวม โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ อาหาร น้ำดื่ม บทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย และได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันจันทร์ ที่ 1 มิถุนายน 2552 ณ ห้องประชุมโรงเรียนผดุงนารี โดย ผศ.ดร.วิรัตน์ จุมปาแฝด ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนผดุงนารี ได้มาเล่าประวัติโรงเรียน ประวัติชุมชนให้ผู้ร่วมวิจัยฟังพร้อมเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน นางปิยนัญ มาคิน (ผู้ร่วมวิจัย) ได้นำเสนอผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนผดุงนารี และนายอภิชาติ เข้มพิลา (ผู้ร่วมวิจัย) หัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน ได้นำเสนอปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในช่วงปี 2547-2551 จากนั้นผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสรุป

1.2.2 ขั้นกำหนดปัญหา และทำความเข้าใจปัญหา มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยตระหนัก เข้าใจกับปัญหา เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหา และร่วมกันกำหนดประเด็น เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยผู้วิจัยนำข้อสรุปจากการศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนา และปัญหาที่เกิดขึ้นนำเสนอต่อที่ประชุม เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสรุป

1.2.3 ขั้นประเมินประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประเมินหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามาจากสาเหตุใด เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ 1) ปัญหา มีผลกระทบต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) ปัญหาเกิดจากความต้องการของนักเรียน 3) โรงเรียน มีความพร้อมในการแก้ปัญหาและพัฒนา 4) ปัญหาสอดคล้องกับนโยบายของ โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด 5) เป็นปัญหาที่นักเรียน ครูและ โรงเรียนต้องการแก้ไขและพัฒนามากที่สุด เพื่อให้ผู้วิจัยร่วมกันกำหนดคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่จำเป็นต้องพัฒนา

1.2.4 สร้างแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันเตรียมบุคคล รูปแบบ/โครงสร้างการวางแผน/โครงการ/กิจกรรม แนวการจัด

กลุ่มทำงาน การแบ่งงานแบ่งหน้าที่ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันอังคาร ที่ 2 – วันพุธ ที่ 3 มิถุนายน 2552 ณ ห้องประชุม โรงเรียนผดุงนารี เพื่อให้ผู้วิจัยร่วมกันจัดทำร่างแนวทางทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องและอื่น ๆ

1.2.5 **ขั้นประเมินและสรุปผล** มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการพัฒนา แผนงาน โครงการ ความถูกต้อง เหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 12 มิถุนายน 2552 เวลา 15.00-17.00 ณ ห้องประชุม โรงเรียนผดุงนารี แล้วนำแนวทางที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน (รายละเอียดคั้งภาคผนวก ก) ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะในระหว่างวันที่ 13-19 มิถุนายน 2552 เพื่อหาคุณภาพในเบื้องต้น แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและมอบให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคนเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป

2. ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (Acting)

ในขั้นตอนนี้แต่ละทีมที่รับผิดชอบหรือเป็นเจ้าภาพดำเนินงานตามแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ได้นำแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรมสู่การปฏิบัติ ตามวงรอบของการพัฒนา คือ วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2555 -10 ตุลาคม 2552 มีขั้นตอนดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 **ขั้นตอนกำหนดแนวทางปฏิบัติ** มีเป้าหมายเพื่อให้แต่ละทีม ได้นำแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ก่อนดำเนินงานผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เก็บข้อมูลนักเรียนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

2.2 **ขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรม** มีเป้าหมายเพื่อดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันสังเกตผลการดำเนินงาน โครงการ สังเกตพฤติกรรมนักเรียนตามที่กำหนดและมอบหมาย เพื่อการประเมินผลการปฏิบัติในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

2.3 **ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล** มีเป้าหมายเพื่อประเมินผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน (Formative Evaluation) ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ให้ทราบจุดเด่น จุดบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดประชุมเดือนละครั้ง ณ ห้องประชุม โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยการ

ประชุมแต่ละครั้งผู้ร่วมวิจัยนำเอาบันทึกข้อมูลมาร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการบันทึกผลความก้าวหน้าและปรับปรุงแก้ไขในแต่ละครั้งด้วย

3. ขั้นตอนที่ 3 การสังเกต (Observing)

ขั้นตอนนี้ยึดหลักการสำคัญ คือ การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง สิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ และองค์ความรู้ใหม่ เมื่อสิ้นการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและวิธีการ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้รูปแบบและวิธีการสังเกตผลการดำเนินงานตามโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม โดยกำหนดรูปแบบและวิธีการสังเกตผล โดยผู้วิจัยได้เชิญ นายอภิสิทธิ์ ศรีคาพรหม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 มาให้ความรู้เกี่ยวกับการติดตามผลแผนงาน/โครงการ กิจกรรม ในการประชุมประจำเดือน มิถุนายน 2552 แล้วผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดรูปแบบการสังเกตผล แนวทาง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย

3.2 ขั้นตอนการสังเกตและนำเสนอรายงาน มีเป้าหมายเพื่อให้มีการสังเกตและรายงานผล โดยกำหนดคณะผู้สังเกต คือ ทีมที่ปรึกษา ทีมนำ และทีมทำทั้ง 6 ทีม โดยให้มีการสังเกตในทุก ๆ ขั้นตอน ได้แก่ 2.1) การสังเกตในขั้นตอนสร้างมิตรภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.2) การสังเกตในขั้นตอนการสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน 2.3) การสังเกตในขั้นตอนสร้างแผนที่การทำงาน (Road map) สำหรับการวิจัย 2.4) การสังเกตในขั้นตอนวิเคราะห์สภาพที่เคยเป็นมา ปัจจุบัน และความต้องการพัฒนา 2.5) การสังเกตในขั้นตอนกำหนดปัญหา และทำความเข้าใจปัญหา 2.6) การสังเกตในขั้นตอนประเมินประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข 2.7) การสังเกตในขั้นตอนสร้างแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน 2.8) ประเมินและสรุปผล 2.9) การสังเกตในขั้นตอนกำหนดแนวทางปฏิบัติ 2.10) การสังเกตในขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรม และ 2.11) การสังเกตในขั้นตอนประเมินและสรุปผล เมื่อได้ผลการสังเกตแล้ว แต่ละทีมวิเคราะห์ นำเสนอรายงานและขอความเห็นชอบจากทีมผู้วิจัย โดยจัดประชุมปฏิบัติการในวันจันทร์ที่ 28 กันยายน 2552 เวลา 15.00-17.00 น. ณ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ทั้งผลที่คาดหวังและไม่คาดหวัง และการตีความปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงใด ใ้้องค์ความรู้ใหม่ หรือเกิดการเรียนรู้ใหม่อะไรบ้าง เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

3.3 ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีเป้าหมายเพื่อประเมินและสรุปผลย่อ
ในขั้นตอนการสังเกตและนำเสนอรายงานให้ทราบว่า มีตัวชี้วัดใดบรรลุ ไม่บรรลุตามเป้าหมาย
ของโครงการหรือไม่ เพียงใด เพื่อใช้วางแผนการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 4 ต่อไป

4. ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflecting)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุมเชิงปฏิบัติการในศุกร์ ที่ 9 ตุลาคม 2552 เวลา 15.00 –
17.00 น. ณ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงาน
3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้ มีเป้าหมายเพื่อให้แต่ละทีมร่วมกันสรุปผล
การดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขตาม
โครงการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ และเตรียมนำเสนอที่ประชุม

4.2 ขั้นตอนการนำเสนอรายงาน มีเป้าหมายเพื่อให้แต่ละทีมเสนอรายงาน
จากขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้ต่อที่ประชุม ผู้ร่วมวิจัย รับรองว่าสำเร็จจริงหรือไม่ ทราบถึง
สิ่งที่ทำสำเร็จ ทำไม่สำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

4.3 ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
ร่วมกันประเมินและสรุปผลของการสะท้อนผล และจัดทำเป็นเอกสารรายงานแจกทุกคน ซึ่ง
จากการสรุป พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการแล้ว จำนวน 9 กิจกรรม ยังไม่ได้
ดำเนินการ 9 กิจกรรม และเมื่อพิจารณาผลการประเมินตามตัวชี้วัดในโครงการในวงรอบที่ 1
จำนวน 6 โครงการ 18 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุผลตามตัวชี้วัดจำนวน 13 ตัวชี้วัด ยังไม่บรรลุผล
จำนวน 5 ตัวชี้วัด ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้ดำเนินการต่อในขั้นตอนที่ 5 ต่อไป

5. ขั้นตอนที่ 5 การวางแผนใหม่ (Re-planning)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันศุกร์ที่ 30 ตุลาคม 2552
เวลา 15.00-17.00 น. มีจุดมุ่งหมายเพื่อถอดบทเรียน ศึกษาทบทวนผลการดำเนินงานและจัดทำ
แผนปฏิบัติงานใหม่ ซึ่งขั้นตอนนี้มีการดำเนิน 5 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นตอนวิเคราะห์สภาพที่เคยเป็นมา ปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง
มีเป้าหมายเพื่อ ให้ทีมที่ปรึกษา ทีมนำ ทีมทำ และผู้ร่วมวิจัย ออกมาเล่าประสบการณ์ที่พบใน
การดำเนินการในวงรอบที่ 1 ตามขั้นตอนที่ 1-4 ให้ที่ประชุมฟัง เกี่ยวกับการดำเนินงานที่
ประสบผลสำเร็จอย่างไร ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างไร

5.2 ขั้นตอนกำหนดปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัย ได้วิเคราะห์และวิพากษ์ผลการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ ไม่ประสบผลสำเร็จ สภาพปัญหาการดำเนินงาน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องการแก้ไข

5.3 ขั้นตอนประเมินประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยประเมินสาเหตุของปัญหา ว่ามาจากสาเหตุใด เกี่ยวข้องกับอะไร และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม ตัวชี้วัดที่ต้องการพัฒนา

5.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรมใหม่ มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุง แผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนผดุงนารีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5.5 ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีเป้าหมายเพื่อสรุปและปรับปรุง ปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนผดุงนารีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และจัดทำเอกสารมอบให้ผู้ร่วมวิจัยทุกราย

6. ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติใหม่ (Re-acting)

ผู้ร่วมวิจัยแต่ละทีม โครงการนำแผนงาน โครงการที่ปรับปรุงใหม่ไปปฏิบัติในระหว่างวงรอบที่ 2 ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 ซึ่งในขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติใหม่ (Re-acting) มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน เช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 3 ดังนี้

6.1 ขั้นตอน กำหนดแนวทางปฏิบัติ มีเป้าหมายเพื่อให้แต่ละทีมได้นำแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่ได้ที่ปรับปรุงใหม่จากขั้นตอนที่ 5 เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน

6.2 ขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรม มีเป้าหมายเพื่อดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่ปรับปรุงขึ้นใหม่จากขั้นตอนที่ 5 และผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันสังเกตผลการดำเนินงาน โครงการ สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ตามที่กำหนดและมอบหมาย เพื่อการประเมินผลการปฏิบัติในขั้นตอนที่ 7 ต่อไป

6.3 ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีเป้าหมายเพื่อประเมินผล

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (Formative Evaluation) ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมให้ทราบ จุดเด่น จุดบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดให้มีการประชุมเข้ม ขึ้นอย่างน้อย เดือนละ 2 ครั้ง และแต่ละครั้งผู้ร่วมวิจัยนำเอาบันทึกข้อมูลมาร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการบันทึกผลความก้าวหน้าและปรับปรุงแก้ไขในแต่ละครั้งด้วย

7. ขั้นตอนที่ 7 การสังเกตใหม่ (Re-observing)

ขั้นตอนที่ 7 การสังเกตใหม่ มีขั้นตอนเช่นเดียวกับกับขั้นตอนที่ 3 ดังนี้

7.1 ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและวิธีการ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้รูปแบบ และวิธีการสังเกตผลการดำเนินงานตามโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ยังคงใช้ รูปแบบการสังเกตผล แนวทาง วิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย เช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 3

7.2 ขั้นตอนการสังเกตและนำเสนอรายงาน มีเป้าหมายเพื่อให้มีการสังเกต และรายงานผล โดยให้มีการสังเกตในทุก ๆ ขั้นตอน ได้แก่ 7.1) การสังเกตขั้นตอนการ นำเสนอรายงาน 7.2) การสังเกตขั้นตอนการสังเคราะห์และวิพากษ์ 7.3) การสังเกตขั้นตอน ประเมินปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา 7.4) การสังเกตขั้นตอนแผนปฏิบัติการใหม่ 7.4) การ สังเกตขั้นตอนประเมินและสรุปผลใหม่ 7.5) การสังเกตขั้นตอนกำหนดแนวทางปฏิบัติใหม่ 7.6) การสังเกตขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม 7.7) การสังเกตขั้นตอนการประเมินและสรุปผลเมื่อ ได้ผลการสังเกตจากการดำเนินงานในทุก ๆ ขั้นตอน มาแล้ว ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำข้อมูล จากบันทึกภาคสนาม (Field note) บันทึกอนุทิน รายงานโครงการ บันทึกการประชุม แบบ สังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยทีมนำ เป็นผู้สรุป เสนอที่ประชุมเพื่อตรวจสอบ วินิจฉัย ยืนยัน สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอรายงานการประเมิน และขอความเห็นชอบจากทีมผู้วิจัย โดยจัดประชุมปฏิบัติการในศุกร์ ที่ 15 มกราคม 2553 เวลา 15.00-17.00 น. ณ โรงเรียนผดุง นารี เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้น (Summative Evaluation) ทั้งผลที่คาดหวังและไม่คาดหวัง และ การตีความปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากกิจกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงานว่า ได้องค์ความรู้ใหม่ หรือเกิดการเรียนรู้ใหม่อะไรบ้าง เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน

7.3 ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีเป้าหมายเพื่อประเมินและสรุปผลย่อ
 ในขั้นตอนการสังเกตและนำเสนอรายงาน ให้ทราบว่ามีความชัดเจนโดยบรรลุ ไม่บรรลุตามเป้าหมาย
 ของโครงการหรือไม่ เพียงใด

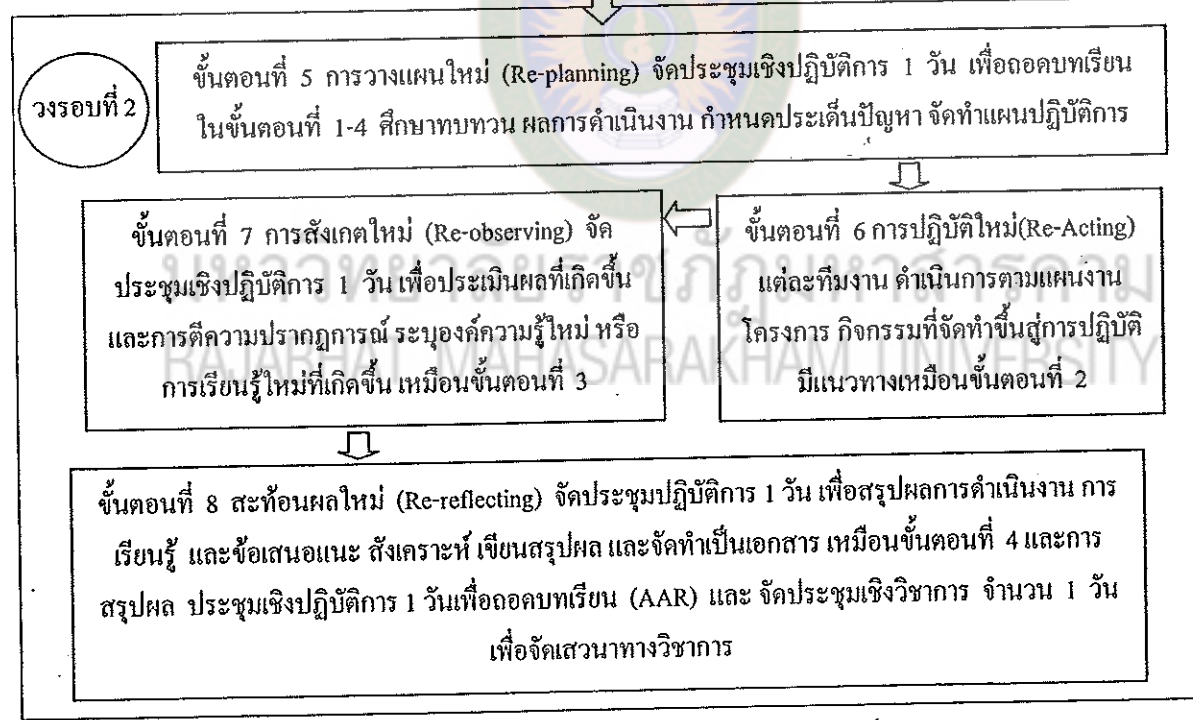
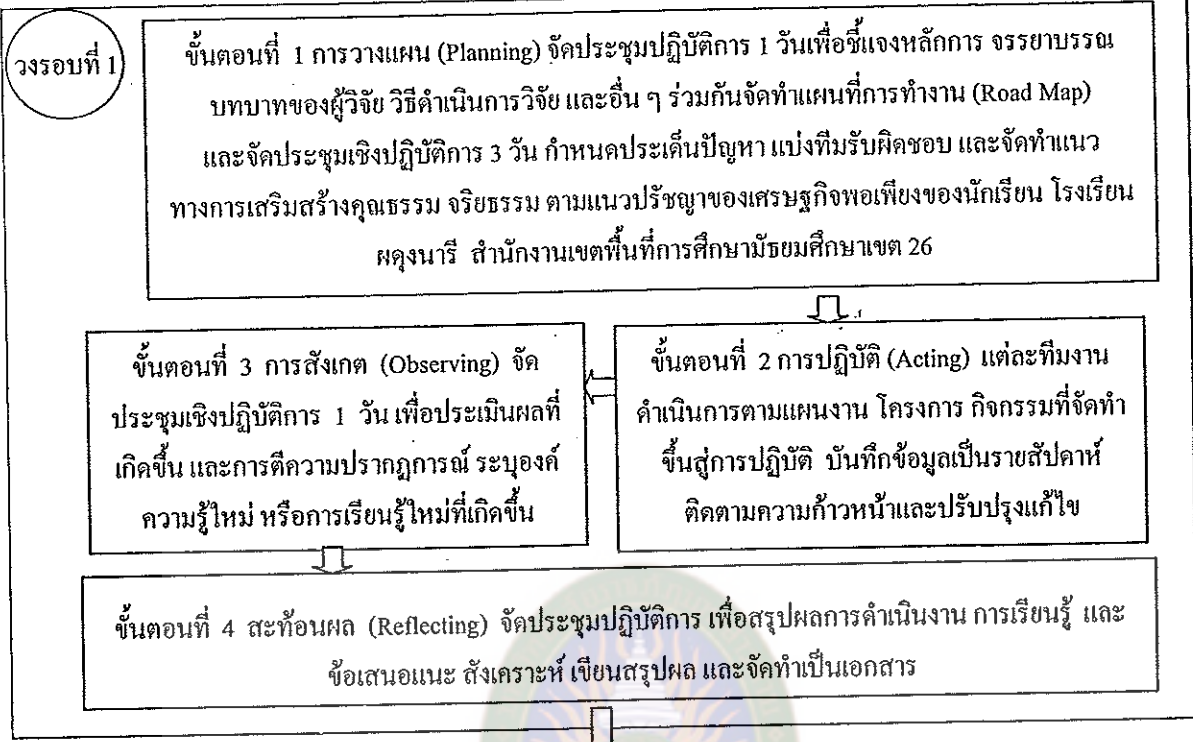
8. ขั้นตอนที่ 8 การสะท้อนผลใหม่ (Re-reflecting)

การดำเนินการขั้นตอนที่ 8 มี ดังนี้

8.1 ขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้ มีเป้าหมายเพื่อให้แต่ละทีมร่วมกันสรุปผล
 การดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมด ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข
 ตามโครงการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ และนำเสนอที่ประชุม ใน วันศุกร์ ที่ 5
 มีนาคม 2553 เวลา 15.00 น.-17.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนผดุงนารี

8.2 ขั้นตอนการนำเสนอรายงาน มีเป้าหมายเพื่อให้แต่ละทีมเสนอรายงาน
 จากขั้นตอนการสังเคราะห์ความรู้ต่อที่ประชุม ผู้ร่วมวิจัย รับรองว่าสำเร็จจริงหรือไม่ ทราบถึง
 สิ่งที่ทำสำเร็จ ทำไม่สำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

8.3 ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
 ร่วมกันประเมินและสรุปผลของการสะท้อนผล และจัดทำเป็นเอกสารรายงานแจกทุกคน โดย
 ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ใน วันศุกร์ที่ 19 มีนาคม 2553 เวลา 15.00-
 17.00 น. ณ โรงเรียนผดุงนารี มีเป้าหมายเพื่อถอดบทเรียน (After Action Review : AAR) จาก
 การศึกษาทบทวนผลการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 5-7 และครั้งที่ 2 ได้จัดประชุมเชิงวิชาการ
 “การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน กรณี
 โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26” ในพุธ ที่ 31 มีนาคม 2553
 ตั้งแต่เวลา 09.00 น.-12.00 น. โดยมีเป้าหมายเพื่อสรุปผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1-8 และหา
 ข้อสรุปในประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และองค์ความรู้จากการ
 ปฏิบัติ โดยมีกิจกรรม คือ การประชุมเชิงวิชาการ การจัดนิทรรศการ การแสดงผลงานนักเรียน
 สำหรับขั้นตอนการวิจัยและแนวปฏิบัติในการดัดแปลงภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 ขั้นตอนและกิจกรรมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.1 แบบสังเกต (Observation From) สำหรับสังเกตการผู้เข้าร่วมประชุม ปฏิบัติการ (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 1)
- 1.2 แบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 2) ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 3) ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับสภาพที่เคยเป็นมา สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา สภาพที่คาดหวัง ทางเลือกเพื่อการแก้ปัญหาหรือบรรลุสภาพที่คาดหวัง (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 4) และฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ปัญหา ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ตามแผนงาน โครงการที่ได้จากการปฏิบัติทั้งในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 5)
- 1.3 แบบบันทึกข้อมูลเบื้องต้นของ โรงเรียนผดุงนารีและบริบทที่เกี่ยวข้อง สำหรับสำรวจข้อมูลเบื้องต้น บริบททั่ว ๆ ไปของ โรงเรียนผดุงนารี (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 6)
- 1.4 แบบตรวจสอบหรือบันทึก ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงและภาพ หลักฐาน สิ่งของ บันทึกภาคสนาม บันทึกอนุทิน (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 7)
- 1.5 แบบบันทึกการประชุม สำหรับบันทึกการประชุม กำหนดแบบฟอร์มตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 8)
- 1.6 แบบสอบถามสภาพปัญหา ความต้องการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน สำหรับสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและความต้องการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (เครื่องมือวิจัย ฉบับที่ 9)
- 1.7 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของแนวทางการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 สำหรับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 ท่านประเมิน คุณภาพเบื้องต้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (เครื่องมือวิจัยฉบับ ที่ 10)

1.8 แบบรายงานโครงการ/กิจกรรม สำหรับแต่ละทีมใช้รายงานการดำเนินงานโครงการ ในประเด็นผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 11)

1.9 แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ครอบคลุมคุณธรรม จริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการเสริมสร้าง เป็นแบบระดับคุณภาพ (Rubric Score) สำหรับผู้ร่วมวิจัยประเมินพฤติกรรมนักเรียน (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 12)

1.10 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน สำหรับสอบถามนักเรียน ครู ผู้ปกครอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 13)

1.11 แบบประเมิน โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน กรณี โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 14)

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักการ แนวคิด วิธีการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิด แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิด ตามวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือเพื่อเป็นกรอบแนวทางการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน กรณี โรงเรียนผดุงนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แต่ละชนิด แต่ละประเภท ให้ครอบคลุมประเด็นการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การบันทึก การประเมิน และอื่น ๆ ตามชนิด และประเภทเครื่องมือ

2.3 นำเครื่องมือแต่ละชนิด แต่ละประเภท ที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ เลือกราคา IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เครื่องมือแต่ละชนิดมีค่า IOC ดังนี้ (ภาคผนวก ค)

ค่า IOC ของแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการเสริมสร้าง
คุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00

ค่า IOC ของแบบสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการ
เสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีค่า 1.00
ทุกข้อ

ค่า IOC ของแบบประเมินการประชุมปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือการ
เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีค่า 1.00
ทุกข้อ

ค่า IOC ของแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของแนวทางการ
เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียน มีค่า 1.00
ทุกข้อ

ค่า IOC ของแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตาม
แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียน มีค่า 1.00 ทุกข้อ

ค่า IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อคุณธรรมจริยธรรม ตามแนว
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนผดุงนารี มีค่า 1.00 ทุกข้อ

ค่า IOC ของแบบประเมิน โครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ตามแนว
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า 1.00 ทุกข้อ

2.4 เครื่องมือประเภทแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำ
ข้อมูลที่รวบรวมได้ วิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อวิธี Item total Correlation และหาความ
เชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เครื่องมือแต่ละ
ชนิดมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ (ภาคผนวก ก)

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการ
เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมีค่าตั้งแต่
0.25-0.81 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ของแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ
นักเรียน มีค่าตั้งแต่ 0.27-0.76 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนผดุงนารี มีค่าตั้งแต่ 0.24-0.76 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบประเมิน โครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าตั้งแต่ 0.46-0.81 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

2.5 ปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต่างก็มีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองตามวงรอบของการวิจัยทั้ง 2 วงรอบ ซึ่งวงรอบที่ 1 ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2552 และวงรอบที่ 2 ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 โดยแบ่งเวลาในการปฏิบัติงานตามตารางกำหนดวันและเดือน เพื่อให้เห็นสภาพข้อเท็จจริงทั้งในส่วนที่เห็นชัดเจนและแฝงเร้น จากขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบแบบมีส่วนร่วมทั้ง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จาก แบบรายงานผลการดำเนินงาน แบบประเมิน พฤติกรรม แบบสอบถาม แบบประเมิน โครงการ ทำการวิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าที่วิเคราะห์ได้เทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบการอธิบาย เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51-5.00	อยู่ในระดับ เห็นด้วย/พึงพอใจ/มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	อยู่ในระดับ เห็นด้วย/พึงพอใจ/มีความเหมาะสมมากที่สุด
2.51-3.50	อยู่ในระดับ เห็นด้วย/พึงพอใจ/มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	อยู่ในระดับ เห็นด้วย/พึงพอใจ/มีความเหมาะสมน้อย
1.00-1.50	อยู่ในระดับ เห็นด้วย/พึงพอใจ/มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกภาคสนามดำเนินการ ดังนี้

2.1 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปบันทึกแบบละเอียด หรือจากแบบบันทึกข้อมูล ซึ่งพัฒนากรอบการวิเคราะห์จากแนวคิดการวิจัย โดยวิเคราะห์เนื้อหาตามความหมาย สรุปประเด็นสำคัญ หาสาเหตุและผล และอธิบายพฤติกรรม โดยคำนึงถึงสถานการณ์ของแต่ละบุคคลและของแต่ละกลุ่ม

2.2 วิธีการตีความสร้างข้อสรุปโดยหลักตรรกวิทยาเชิงอุปนัย (Induction) จากข้อมูลที่ได้จากสถานการณ์การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยตีความสร้างข้อสรุปตามรูปแบบ ความหมาย การเกิดขึ้น ความสัมพันธ์และผลกระทบของปรากฏการณ์ที่รับรู้ รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ถือว่าเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพลักษณะนี้ด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Consistency : IOC) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 248-251)

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของเครื่องมือที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า คำนวณโดยใช้วิธี Item total Correlation (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 163-164)

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 171)

การเขียนรายงานผลการวิจัย

การเขียนและนำเสนอรายงานการวิจัยได้ใช้แนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Approach) ด้วยการแสดงหลักฐานประกอบได้แก่ ข้อมูลสถิติ เอกสาร หรืออื่น ๆ ถึงสิ่งที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกต และร่วมกันสะท้อนผลว่าเป็นอย่างไร ทั้งที่สำเร็จ และไม่สำเร็จ เกิดการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ใหม่อะไรขึ้นมาบ้าง ทั้งจากการปฏิบัติทั้งในระดับ บุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับ โรงเรียน มีข้อเสนอแนะอะไรสำหรับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่ต้ององการจะพัฒนาหรือแก้ปัญหาทางนั้น ๆ การนำเสนอผลการวิจัยจึงมีลักษณะ เป็นการพรรณนาหรือบรรยายเชิงวิพากษ์ (Critical Description) จากการปฏิบัติจริงทั้ง 2 วงรอบ โดยในช่วงแรกของแต่ละขั้นตอนจะนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะการเล่าเรื่อง (Story Telling) ตามความเป็นจริงและเป็นกลาง (Factual and Neutral Manner) การเปลี่ยนแปลง (Change) จากการดำเนินการวิจัย การเรียนรู้จากการวิจัย (Learning by Doing) และบทเรียนที่ได้รับจากการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY